

196/2004. (VI. 21.) Korm. rendelet

a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a határvizek védelme és fenntartható hasznosítása céljából folytatandó együttműködésről szóló Egyezmény kihirdetéséről

Hatályos: 2008. 05. 16. –

(Az Egyezmény jóváhagyásáról szóló jegyzékváltás 2004. május 17-én megtörtént.)

1. § A Kormány a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között Budapesten, a 2003. évi szeptember hó 15. napján aláírt, a határvizek védelme és fenntartható hasznosítása céljából folytatandó együttműködésről szóló Egyezményt e rendelettel kihirdeti.

2. § Az Egyezmény magyar nyelvű szövege a következő:

„

Egyezmény

a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a határvizek védelme és fenntartható hasznosítása céljából folytatandó együttműködésről

Preambulum

A Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya (a továbbiakban: Szerződő Felek) attól a szándéktól vezérelve, hogy fejlesszék együttműködésüket, a határt alkotó vagy a határokat átlépő vízfolyások és a határokkal metszett felszín alatti víztartók védelme és fenntartható hasznosítása, továbbá a vízi ökoszisztémák védelme érdekében, abból a megfontolásból kiindulva, hogy a határvizekhez kapcsolódó kérdések szabályozásának fejlesztése igen jelentős szerepet tölt be a két Szerződő Fél közötti sokrétű kapcsolatok javításában, figyelembe véve azt a tényt, hogy országaik területe a Duna folyam vízgyűjtő területén helyezkedik el, tekintettel arra a tényre, hogy mindkét állam a határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelmére és használatára vonatkozó, Helsinkiben, 1992. március 17-én aláírt Egyezmény (a továbbiakban: Helsinki Egyezmény) és a Duna védelmére és fenntartható használatára irányuló együttműködésről szóló, Szófiában, 1994. június 29-én aláírt Egyezmény (a továbbiakban: Szófia Egyezmény) részes fele közé tartozik, összhangban a 2000. december 22-én hatályba lépett, az Európai Parlament és Tanács [2000/60/EK irányelve](#) a közösségi cselekvés kereteinek meghatározásáról a víz-politika területén (Víz Keretirányelv, a továbbiakban: VKI) rendelkezéseivel, megállapítva, hogy mindkét állam részt vesz a „Duna-medence Környezetvédelmi Program”-jának keretében a Stratégiai Akciótervben foglaltak megvalósításában és a VKI-nek megfelelően, a Duna vízgyűjtő-gazdálkodási tervének kidolgozásában, tekintettel arra, hogy mindkét állam törekvése, hogy az Európai Unióhoz (a továbbiakban: EU) való csatlakozás folyamata során harmonizálja belső jogszabályait az EU vizekre vonatkozó irányelveivel, kiindulva a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Román Szocialista Köztársaság Kormánya között a határt alkotó vagy a határ által átmetszett vizek vízgazdálkodási problémáinak rendezésére Bukarestben, 1986. június 25-én aláírt Egyezmény alkalmazása során szerzett tapasztalatokból és kedvező eredményekből, elismerve azt a tényt, hogy az eddigi együttműködésük keretében a Szerződő Felek igen értékes tartalmú, olyan részletes szabályozást dolgoztak ki – elsősorban az árvízvédelem és a belvízvédelem területén –, amelyet a jövőben is fel lehet használni, az alábbiakban állapodnak meg:

I. Fejezet

CÉLOK ÉS ALAPELVEK

1. Cikk

Az Egyezmény célja

Jelen Egyezmény célja azoknak a szabályoknak és kötelezettségeknek az összefoglalása, amely alapján a Szerződő Felek eljárnak a határvizekkel kapcsolatos együttműködésük során, továbbá azoknak a szervezeti, intézményi és gazdasági feltételeknek a meghatározása, amelyek között az együttműködést megvalósítják.

2. Cikk

Fogalommeghatározások

(1) A jelen Egyezmény alkalmazása során:

a) „határvizek” olyan felszíni és felszín alatti vizek, amelyek a Szerződő Felek államának határát kijelölik, azt keresztezik vagy azon találhatók,

b) „határon áterjedő hatás” a határvizek vízjárásának, mennyiségének, minőségének, környezetének, növény- és állatvilágának jelentős és a két országnak az EU módszertanát figyelembe vevő tudásszintje alapján számszerűsíthető megváltozása az egyik Szerződő Fél államának területén, a másik Szerződő Fél államának területén végzett emberi tevékenység vagy természeti esemény következtében,

c) „beavatkozás” minden, a vizekkel kapcsolatos, folyamatban lévő vagy tervezett intézkedés és létesítmény, amely határon áterjedő hatással járhat,

d) „belvizek” azok a természetes eredetű felszíni vizek, amelyek az egyik Szerződő Fél államának területéről a másik Szerződő Fél államának területére levezető csatornákon, völgyeken és terepmélyedésekben folynak le,

e) „vízrajzi alegység” egy állam területén elhelyezkedő olyan terület, amely lehet egy részvízgyűjtő, egy részvízgyűjtő része, részvízgyűjtők csoportja vagy részvízgyűjtő részek csoportja,

f) „felszín alatti vizek” a felszíni határvizekkel kölcsönkapcsolatban lévő felszín alatti vizek, valamint azok a felszín alatti vizek, amelyek határon áterjedő hatást okozhatnak vagy közvetíthetnek,

g) „határon áterjedő veszélyes és el nem kerülhető rendkívüli szennyezés” – a továbbiakban rendkívüli szennyezés – az a szennyezés, amely baleset, műszaki meghibásodás, mulasztás vagy természeti csapás következménye, amelynek hatására közvetlen vagy közvetett módon a vizek minőségének hirtelen romlása következik be,

h) „rendkívüli szennyezések hatásainak megelőzése és elhárítása” azoknak a különleges szabályozásoknak és intézkedéseknek az összessége, amelyek célja a rendkívüli szennyezések káros hatásainak mérséklése,

i) „vízminőségi riasztási szint” olyan határérték, amelyet a vízbe került veszélyes anyag mennyiségére vagy a szennyeződést befogadó vízfolyásokra egyedi érzékenységüknek megfelelően, rendkívüli vízszennyezés esetére lehet megadni,

j) „ökológiai vízigény” az a mennyiségi és minőségi szempontból szükséges természetes vízhozam, amely a vízi- és a vízfolyás környezetében élő élőlények életfeltételeinek fenntartásához szükséges.

(2) Az itt meg nem határozott, de a jelen Egyezmény szövegében alkalmazott fogalmakra a Helsinki Egyezmény, a Szófia Egyezmény és a VKI fogalom meghatározásai érvényesek.

3. Cikk

Célkitűzések

(1) A célok elérése érdekében a Szerződő Felek megtesznek minden jogi, igazgatási és műszaki intézkedést annak érdekében, hogy javítsák, de legalább megőrizzék a határvizek jelenlegi állapotát úgy, hogy elérjék a VKI által meghatározott „jó állapotot”.

(2) A legfontosabb célkitűzések az alábbiak:

- a) a vizek jó állapotának elérése,
- b) a vizek állapotromlásának megelőzése és a szennyeződések ellenőrzése,
- c) a határon áterjedő káros hatások (árvizek, szárazság okozta helyzetek és rendkívüli szennyezések) megelőzése, elhárítása, csökkentése, és ellenőrzés alatt tartása,
- d) a vizek állapotát ellenőrző és értékelő rendszerek fejlesztése,
- e) a vízkészletek fenntartható hasznosításának biztosítása,
- f) közös kutatási és technológiai fejlesztési akciók előmozdítása a jelen Egyezmény tárgyát képező témakörökben.

4. Cikk

Alapelvek

A Szerződő Felek elfogadták, hogy a jelen Egyezmény tárgyát képező együttműködésük keretében különösen a határvizek méltányos és fenntartható használata, az elővigyázatosság, a kölcsönösség, a jóhiszeműség és „a szennyező fizet” elveket alkalmazzák, úgy ahogyan ezeket hosszú távon tervezi megvalósítani a VKI.

5. Cikk

Az Egyezmény hatálya

(1) Az Egyezmény területi hatálya a határvizekre, azok vízrajzi alegységeire terjed ki.

(2) A jelen Egyezmény tárgyi hatálya kiterjed azokra a folyamatban lévő és tervezett beavatkozásokra, amelyek módosíthatják a vizek, a vízi környezet és az élővilág állapotát, amennyiben azok határon áterjedő hatásokkal járnak, főként:

- a) a vízkivételekre, a vízbevezetésekre,
- b) a pontszerű és diffúz szennyező forrásokból származó vizek bevezetésére és beáramlására,
- c) a váratlan, veszélyes és el nem kerülhető vízszennyezésekre és ezek következményeinek elhárítására,
- d) a vízilétesítményekre,
- e) az árvízvédelmet, a belvízvédelmet, a jég elleni védelmet és a folyószabályozást szolgáló létesítményekre és intézkedésekre.

II. Fejezet

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA ÉS FŐBB IRÁNYAI

6. Cikk

Az együttműködés módja

(1) A Szerződő Felek a megfogalmazott célok megvalósítása és alapelvek érvényesítése érdekében együttműködési mechanizmusokat alakítanak ki, amelynek formái az alábbiak:

- a) szabályos és rendszeres információcsere az Egyezmény tárgyát képező témakörökben,
- b) konzultációk folytatása és tevékeny szerepvállalás az Egyezmény által intézményesített szervezetekben,
- c) az Egyezmény alkalmazásához és fejlesztéséhez szükséges, jogi, közigazgatási, technikai és egyéb intézkedések foganatosítása.

(2) A jelen Egyezmény előírásainak teljesítése a Szerződő Felek közötti együttműködés részleteit meghatározó Szabályzatok szerint történik. A Szabályzatokat a meglévő együttműködési tapasztalatokra alapozva, a Szófiai Egyezmény és a VKI végrehajtási útmutatóinak figyelembevételével kell kidolgozni és folyamatosan, a Szerződő Felek lehetőségeinek megfelelően kell fejleszteni.

(3) Szükség esetén a Magyar–Román Vízügyi Bizottság új Szabályzatokat dolgoz ki, illetve korszerűsíti a meglévőket, és ezek elfogadását határozatban rögzíti.

(4) A Szerződő Felek – rendszerint saját államuk területén – teszik meg a jelen Egyezményből származó, egyeztetett intézkedéseket és végzik el az ilyen munkálatokat.

(5) A Szerződő Felek a jelen Egyezmény hatálya alá tartozó esetekben nem hajtanak végre beavatkozást a másik Szerződő Féllel folytatott előzetes konzultáció nélkül, kivéve a vészhelyzeteket, vagy ha a másik Szerződő Fél egy éven belül nem közölte álláspontját.

(6) A jelen Egyezmény hatálya alá tartozó területen nemzetközi szervezetek pénzügyi segítségével vagy külföldi hitelből megvalósuló projektekre a jelen Egyezmény előírásait kell alkalmazni.

7. Cikk

A vizek védelme és fenntartható használata

(1) A Szerződő Felek törekednek arra, hogy

- a) a felszíni vizek állapotának romlását megelőzzék és minőségüket javítsák azzal a céllal, hogy jó állapotba kerüljenek, valamint jó ökológiai potenciált érjenek el az erősen módosított és mesterséges víztestek,
- b) a felszín alatti vizek állapota romlását megelőzzék és minőségüket javítsák azzal a céllal, hogy jó állapotba kerüljenek,
- c) a felszíni vizek védelme nem valósulhat meg a felszín alatti vizek kárára és fordítva.

(2) A Szerződő Felek a vonatkozó Szabályzatban foglaltaknak megfelelően, a VKI előírásai szerint közösen elfogadott módszertan alapján rendszeresen vizsgálják a határvizek vízminőségét, meghatározzák a vizsgálatok eredményeinek értékelési és minősítési rendszerét, továbbá közösen elfogadott vízminőségi kritériumok alapján időszakonként közösen értékeli a vizek minőségének állapotát és annak alakulását.

(3) A Szerződő Felek meghatározzák a határvizek vízminőségi célállapotát és vízminőségi kritériumokat alkalmaznak a határon áterjedő hatás megelőzése, ellenőrzés alatt tartása és csökkentése érdekében.

(4) A Szerződő Felek intézkedéseket tesznek a pontszerű és a diffúz szennyező forrásokból származó veszélyes anyagok vízbe való bevezetésének, illetve bejutásának megelőzésére, ellenőrzésére és csökkentésére. A veszélyes anyagok tájékoztató listáját a Magyar–Román Vízügyi Bizottság határozza meg az EU irányelveiben foglaltakkal összhangban.

(5) A Szerződő Felek a jelen Egyezmény hatálya alá tartozó területen az új létesítmények vagy korszerűsítések hazai engedélyezésekor arra törekednek, hogy a lehető leginkább víztakarékos és a legkedvezőbb szennyezőanyag-kibocsátó technológiát alkalmazzák, ideértve a rendelkezésre álló, gazdaságilag elérhető legjobb technológiák alkalmazását is a vízre veszélyes anyagok esetében, valamint a biológiai szennyvíztisztítást a települési szennyvizek esetében.

(6) A Szerződő Felek közös megegyezéssel elfogadják a bevezetések vízminőségi határértékeit, amelyeket a vízjogi engedély kiadásánál érvényesítenek. A határértékek megállapításánál a Felek figyelembe veszik az EU vonatkozó Irányelveit.

(7) A diffúz vízszennyezések határon áterjedő jelentős vízminőségi hatása esetén a Szerződő Felek megállapodnak a konzultációs eljárás formájáról, a hatás csökkentése, illetve ellenőrzés alatt tartása érdekében.

(8) A Szerződő Felek megállapítják a határvizek aktuális állapotát, azonosítják a hosszú távú ivóvízellátás szempontjából kölcsönös érdekű készleteket, valamint tájékoztatják egymást, a különleges védelmet igénylő térségekről. Amennyiben szükséges, a Szerződő Felek kiegészítő védelmi intézkedéseket fogadnak el a készletek védelmére.

(9) A Szerződő Felek – figyelembe véve lehetőségeiket – a határvizek vízminőségének biztosítása érdekében megállapodnak a szennyező források számbavételének módszertanában, összeállítják a szennyező források listáját, és a prioritások megfogalmazásával, közösen dolgoznak ki cselekvési programokat.

(10) A Szerződő Felek a vízszennyezés elleni stratégiák kidolgozásával biztosítják az elsődleges veszélyes szennyező anyagokra vonatkozó kockázatértékelések elvégzését.

- (11) A Szerződő Felek működtetik és fejlesztik riasztási rendszereiket, riasztási immissziós és emissziós szinteket határoznak meg az egyes potenciális veszélyeztetőkre.
- (12) A Szerződő Felek a potenciális szennyező források kockázatának csökkentésére üzemi kárelhárítási tervek alapján az osztott vízrajzi alegységekre kárelhárítási terveket készítenek egyeztetett formában, majd elvégzik a tervek összehangolását.
- (13) Szerződő Felek a lehető legrövidebb időn belül kölcsönösen értesítik egymást, ha a határvizeket rendkívüli szennyezés éri úgy, hogy az határon áterjedő hatással járhat, vagy ha ilyen helyzet bekövetkezése nagy valószínűséggel várható, az érintett Szerződő Fél kérésére együttműködnek ezek következményeinek csökkentésében, elhárításában, illetve megszüntetésében.
- (14) A Szerződő Felek kőolaj-származékok és úszó szennyezések által okozott rendkívüli szennyezés hatásának korlátozására a határvizek közösen megállapított helyein szelvényeket építenek ki a beavatkozásokhoz.
- (15) A Szerződő Felek közösen elfogadott módszertan szerint összeállítják a határvizek vízmérlegeit.
- (16) A Szerződő Felek az erre vonatkozó Szabályzat szerint végzik a rendszeres, közös vízhozam-méréseket, a vízhozam-adatsorok egyeztetését és a határszelvények vízkészlet-értékeinek együttes meghatározását.
- (17) A Szerződő Felek szakértői meghatározzák a határ által metszett felszín alatti víztartók vízkészleteit, és rendszeresen értékelik ezek állapotát.
- (18) A határvizek vízkészletének méltányos és fenntartható felhasználását biztosító intézkedéseket a Szerződő Felek szakértői a határvizek vízmérlegei és az idevonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervek alapján határozzák meg.
- (19) A Szerződő Felek a kisvizes időszakokban – erre vonatkozó Szabályzatban foglaltak szerint – együttműködést folytatnak.
- (20) Szerződő Felek együttműködnek a saját területükön lévő vízrajzi alegységekre kidolgozandó vízgyűjtő-gazdálkodási tervek határvizek határszelvényeiben való összehangolása céljából.

8. Cikk

Felelősség a határvizek rendkívüli szennyezéséért

- (1) A Szerződő Felek érvényesítik a „szennyező fizet” elvet, és ennek alkalmazásához bevezetik az EU szinten kidolgozott módszertant.
- (2) A Szerződő Felek külön Szabályzatban rögzítik a határvizeken a rendkívüli szennyezés határon áterjedő károkozása esetén figyelembe veendő részletes elveket és alkalmazandó eljárásokat.

9. Cikk

Árvíz- és belvízvédekezés

- (1) A jelen Cikket az árvíz-, a belvíz- és a jégvédelem területén való együttműködésre a vízfolyásoknak és csatornarendszereknek a vonatkozó Szabályzatokban megjelölt szakaszaira kell alkalmazni.
- (2) Mindkét Szerződő Fél, a határt alkotó vagy az országhatárt átlépő vízfolyásokon minden intézkedést megtesz a vizek lefolyásának és a jég levonulásának biztosítására.
- (3) A határvizek mentén kiépített árvíz- és belvízvédelmi létesítményeket a Szerződő Felek állandóan jó állapotban és felügyelet alatt tartják, ellátják azokat a védekezéshez szükséges anyagokkal, szerszámokkal, felszerelésekkel, távközlési berendezésekkel, üzemanyaggal, az őr- és kezelőszemélyzet elhelyezésére szolgáló telepekkel és gondoskodnak azoknak a vonatkozó Szabályzatokban foglaltaknak megfelelő üzemeltetéséről.
- (4) A belvizek levezetése belvízlevezető csatornákon és rendszereken keresztül történik, a vonatkozó Szabályzatban meghatározott módon, a megállapított vízhozamokkal és vízszintek mellett, tekintetbe véve az alábbiakat:
- a) mindazon magyar területi, illetve román területi térségekben, ahol a belvizek összegyűjtésére és elvezetésére kiépítették a rendszereket, a rendszerek legnagyobb levezetési kapacitásáig a belvizeket ezek a rendszerek, valamint a meglévő, a határ által átmetszett csatornák vezetik le,
- b) mindazon magyar területi, illetve román területi belvizek elvezetése, amelyek olyan térségekből származnak, ahonnan kiépített belvízrendszerek útján összegyűjtésük és elvezetésük nem lehetséges, továbbá az olyan rendkívüli belvizek elvezetése, amelyek meghaladják e rendszerek legnagyobb levezetési kapacitását, továbbra is a határon keresztül történik a csatornában, illetve völgyekben és terepmélyedésekben,
- c) a belvízlevezető csatornák – a Magyar–Román Vízügyi Bizottság jóváhagyásával – többcélú vízátervezetésre (öntözőrendszerek, halastavak és ipari üzemek vízellátására és vízelvezetésére, valamint ökológiai vízigény céljára) is felhasználhatók, azzal a feltétellel, hogy ez a tevékenység ne akadályozza a belvizek levezetését, és ne okozzon határon áterjedő káros hatást.
- (5) A Szerződő Felek saját államuk területén nem végeznek olyan munkálatokat és nem foganatosítanak egyoldalúan olyan intézkedéseket, amelyek a másik Szerződő Fél államának területén árvizet, elmocsarasodást, elszikesedést vagy feliszapolódást okozhatnak és úgy üzemeltetik a határvizeken levő létesítményeiket, hogy a fenti hatások ne következzenek be.
- (6) A Szerződő Felek úgy végzik a szabályozási munkákat, hogy azok ne befolyásolják kedvezőtlenül a medrek állékonyságát azokon a szakaszokon, ahol ezeket a határ metszi, vagy ahol a határt jelölik.
- (7) Árvíz- és belvízveszély idején a Szerződő Felek illetékes szervei a vonatkozó Szabályzatokban foglaltak szerint, összehangoltan járnak el.